

مدبر ابن السرى
احمد جودت

مؤسس: ابن السرى
مصطفى نامق

آسيان

أدبي، علمي، سياسي، اجتماعي، فني، أخلاقي هفتة لى مجموعه در

پنجمه

ایکینجی جلد

نومرو ۱۸

برنجی سنه

۲۱ ذی الحجه ۱۳۲۶

۱ کادون ثانی ۱۳۲۴

مدرجات

آونك ایل	ضیا پاشا
براز فن و سیاست	ایمال زاهره
مبنى مینى بنكه	کندیم اینچون
اخلاق سیاسیه	مصاحبه ادبیه
قلوبلر ، جمعیتلر	اسکی دفترلر
خلیل	اولومدن صکره

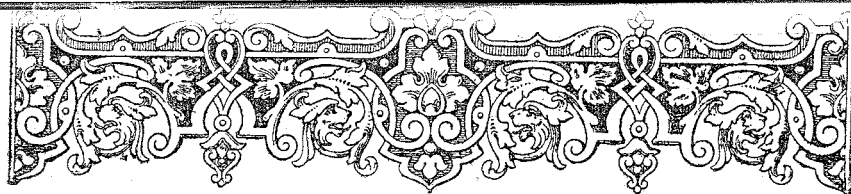
استانبول

محل اداره می: جفال اوغلنده اداره مخصوصه

باب طالی جاده سنده « مرکز » مطبعه می

۱۳۲۴

حس تدقيق

مصاحبه نك مدلول عاليه اولان بو « حس تدقيق » ده ديكر تكملات كي علم و معرفتده ايلري به كيدرك الده ايديلن قدرت فلسفيه وادبيه نك يارديميله حصوله كله جكدرد. مطالعه ده دريناشمك، ثابت و متفكر نظر لرله او قودوغنى دماغنه هضم ايتديرمك، و برشيئي و ياربراري بوتون فكر و حسيه احاطه ايتك، اونى عادتاً كافه خفايا سيله طانيه رق دائره محر ميتنه كيرمك صورتيله حس تدقيقك وجود و ثمره سنه حكم ايديلبور . بزعمانليدرده ايلريده بودرجه به كله جكيز . اولاً « حس تدقيق » ي حس ايده جكيز ؛ صوكره بو آرزو و حتى احتياجي تسكين ايچون تدقيق آثاره ميل و تشبث ايله جكيز . اسكى ويكى آثار مشهوره ني كمال دقتله مطالعه به باشلاياجغز . فقط بو آرزو و تشبث ابتداي امرده حسي اوله رق باشلاياجغندن بزى بالاخره آلداتاجق ؛ چونكه بوتدقيق ايشنى كوره كه بردقيقه كله جك كه حسلر ، ذوق سليملر ، حسن نيتلر كفايت ايميه جك . طبقات آثارك هيسنه نظر لر يمزك نفوذ ايديلمسي ايچون آلات و ادواته لزوم كوروله جك . بوده مدققك مكتسبات علميه سي ، معلومات فنيه سي اولاجق ... شوقدر كه ، چاليشملا دقجه ، جدى صورتده غيرت ايدلدكجه ، - ودها دوغروسى و آجيه جيه سي - سطحيات ايله اداره مصاحبت و اصطباد شهرته تنزل ايدلميه رك حقيقي برتكميله عزم اولوندقجه . « حس تدقيق » بزه كنديدلكنندن كله رك ، هر نه وقت مشغول اولمق ايسستره كه حجره مساعيمزك قيو سنى يا واشجه آچوب ، (موسه) نك ليال اشعارنى تزيين ايدن پريلر كي يالكز خيال مزي دكل بالفرض « تن » ك ، « صنت بوو » ك ، « ره نان » ك حقايق صنعت و دقايق حكمته روحلرني اعلا ايدن علم و معرفت هاتقلرى كي كافه معنويات مزي تنظيم ايدرك ، ايچنده غايت آيدنلق بر عالم فيض و اطلاع كوستره جك

و بزی یالکنز آکلاماغه دکل ، آچیق صورتده آکلاماغهده موفق ایلیمه جکدر .

«ره نان» ی بو حس تدقیق تعبیرینه شورا جقده بر مثال اوله رق آله جقم ،
ودیه جکم که :

— ادبای عربدن (حریری) دیه شهرت بولمش اولان «ابو محمد القاسم» ک
«مقامات» نی زمانم زده هیچ بر عرب یا خود شرق محرر و یادی (ره نان) قدر
ای و آکلایارق تدقیق ایتمه مشدر . «مقامات» حقنده یازدی بی بر مقاله سننده
بوانرک نره لرینه قدر نفوذ ایتدیکی بک اعلا کورولور ؛ اثر حقنده بک منقح
و واضح بر فکر نام ایدندیکی سوزلرندن در حال آکلاشیور ؛ چونکه ای آکلاشیلان
برشی ، البته قولای و کوزل آکلایلیر .
مثلا ، اثرک موضوعی حقنده دیور که :

«مقامات حریری بر اوروبالی ای الک زیاده دوچار استغراب ایدن ، و بر
متخصصک تدقیقندن کچمدکجه حقنده بر فکر مخصوص اتحصالی بک مشکل اولان
آثار ادبیة عربک برنجیلرندندر . بر اثر حقنده الک اول صوراجقمز سؤال :
موضوعی نه در ؟ سؤالیدر . شرقده ایسه بالکس بوموضوع خصوصی آنجیق
بر بهانه ، برافسانه در ، اوراچه بر اثرک ماهیتی مؤلفک تلقین ایتدیکی شخص
مجموعک کورونوشنده در . «سوزلریله بونی اثبات ایچون حریرینک مقدمه سنندن
بر قاج سطریده ذ کر ایتدکدن سوکره :

«حریرینک بوعجیب و غریب اشکالی اوزرینه ترسیم ایتدیکی قاناوا ،
ظاهرده الکعبث کورونن شیلردندر . بومرسمات اساساً (ابوزید) نامنده
متعلم بر دینچینک سلسله استحالایدنر . هر شکل و قیافنده کورولن بوبرنوع مخیله ،
تقریباً ایتالیا تشخیصاتنده موجود ، مثلاً «فلورانسک سیتته رللو» نام (قومیک) نه
شبه برشیدر . اصل حکایه ، توسیع معلومات و تسویه مصالحی ایچون سیاحت
ایدن (حارث بن هام) اسمنده کی دوعرو و عقلی بر آدمک لسانندندر . بوادم
(ابوزید) ه هر کیتدیکی یرده یکی بر هیئت و قیافنده تصادفله بر آراق هر کسله
برابر آلدانارق (ابوزید) ی جدی تلقی ایدرکن نهایتده ینه اوحیله کار دینچی

اولدوغنی آكلار. بعضاً منہیج برواغط كورونن (ابوزید)، سامعیك كوزلرندن
سرسك ندامت ابتدیرتیر، فقط بته اوكونك اقامی (حارث بن هان) بوكا سفلی
برقهوه كوشه سنده، وعظنه قابیلان ارباب خیردن طویلادینی صدقات ایله سفاهت
وعشرته یویان برحاله تصادف ایدر. بو ابوزید بعضاً حاکمی وکندی طرفی
آلدا تارق خصمیه کیزی اتفاق ایدن بالغ بر آووقات اولور: آرتق صره سبیه
طویال، کور، مکتب خواجه سی، قصیده کو، سوقاق واعظی، ساخته
درویش، طیب، زاهد، چاپقین حاللرنده کورلور، چهره سنی مانتو
دکشدیرگی دکشدیرر، ای آدملرک صافیتندن بالاستفاده جرمفعت واستحقاق
ایچون ایچون هر عالمه کبر، هریری دولاشیر.

.....
..... مقاماتده کی رقیق وعجیب شیلری آکلامق ایچون
حریرینک بودیلنجیسنی نه قدر شایان حیرت برتنوع ایجاد، ونصل بر مطالعه
اخلاق رقیله سوق ایتدیکنی کورمه لیدر. اون طقوزنجی عصرک احوال
اجتماعیه سی ایچون حس اولنوبده شایان قبول بر حینه، بر چرجیوه ایچنه آینه مایان
بو «مضحکة بشر» ی حریری اون ایکنجی عصرده مملکتی ایچون میسدانه
کتیردی... دیور. (بالزاق) ایچون (ابوزید) دن بر زمین شخصی یامق
ایسترنکن هیئت اجتماعی حاضره نك مناظر واشخاص مختلفه سنك فوق الحد
قاریشیلغندن وتنوعندن طولانی قابل تطبیق اولامایه جنی مطالعه سنی درمیان
ایدبور.

(ره نانی) ی برقاچ سطر دها اوقویالم :

— «هم دولاندیر یجیلق هم ده رقت کلامده مکتسبات ادبیه سنی استخدام،
و آنجق بریمک یمک ویا صدقه الده ایتدکده صرف ایدن بویه تحف بر حیا سزه بر آراق
بزی کولدورسه بیه دوامی حالده استکراهدن باشقه برحس ویرمز.
عربلر غندند، ایسه بالعکس، ابوزید هیچده تحقیر شایان دکدر. حریری
اونک حقنده برکله ذم و تقبیح ایراد ایتمز، ابوزیدک حیاتنه، دوغرو بر آدم
اولارق نهایت ویردیرر. اونده بعض لحظه لر پک نازک حسلر تصویر ایدر؛

وطنك برخاطرة رقت آوریله اوکا اشعار لطیفه سوبلندیکی اولور «
 بوندن صوکره (حریری) نك دورندن، یعنی عرب شوکتك دورۀ انحطاطندن ،
 اوزمانك علل اخلاقیه سندن ، ونحو یوندن بحث ایله ینه « مقامات » ك معرض
 تدقیقنده برچوق مطالعات عمیقہ سرد اییدیور؛ (حریری) بی مکمل تنقیدی
 حقایق علمیه واحکام حسیه ایله یوریتور .

مادامکه «حریری» دن بحث ایتدك . برازده - ینه بوزمین کلامده —
 «عنتر» روماننه دائر مصاحبه ایدلم :

بو حکایه هجرتك انکنجی عصر نده ادبای عربدن «اصمعی» طرفدن یازلمشدر .
 مستشرقندن (قلهمان هوار Clhuart) عنتردن بحث ایتدیکی صرهدده شو
 تفصیلاتی نقل ایدر :

— « قوسن دوبرسه وال » [*] دیرکه (عنتر) روماننده تأثیر زمان ایله
 عادات و اخلاقی هجرتبده اوغرامامش اوچول عربانی حیاتك دوغرو وصمیمی
 برلون و تعریفی کورولور . اونلرك مسافر پرورلکی ، حس انتقامی ، عشق
 وسودانی ، حریتی ، یغما کرلکی ، شمرده کی ذوق طبعیلری : بوکتابده
 حقیقی اولارق تصویر ایدلمشدر ، عربلرك ازمئه قدیمده کی محارباتك «هومر»
 واری حکایاتی ، زمان جاهلیتده وقوع بولان حادثات مهمه لری ، واسکی
 قهرمانلرینك تصویر وقایعی ، بعضاً اسلوب عالی به قدر یوکسه لن وقوت وصنعت
 اظهار ایدن ظریف ومتنوع اسلوبیله نوازه شایان دقت برعلومقام ویره رك
 عربلرك (ایلیادا) سی دیدیرتمشدر

مصرک عادی محله قهوه لرنده اوقونان بوقیش ماصالی حقیقه غریبدر .
 بونك مخصوص براوقویوچیسى واردز، اثنای قرائتده (عنتر) دنیان قهرمانك
 فصل سل سیف ایتدیکنی متعظمانه حرکتلره بر اقتصور کی تعریف ایدر : سسفی
 دکشدیرر ، صرهدسه کوره مهیب برطور آلیر : یاننده رباب چالان بریسنك بعض
 پرلرده بوناقله زفاقی قاعده دندر . حکایه بی متعدد کیجه لر استماع ووقایعی اهمیتله
 ومنظماً تعقیب ایدن قهوه مداومینی اکثراً ایکی طرف اوله رق بر قسمی عنتره

(*) عنتردن ترجمه ایدن وبواثری فرانسولره (۱۸۴۱) ده طاینان ذات

